

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/103/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1510201744
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1510201744.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v právnej veci žalobcu: R.. V. N., nar. X.X.XXXX, bytom B., H. U.. Č.. XX, zastúpený K. N., bytom N. Č.. X Z. proti žalovanej: R.. M. N., nar. X.X.XXXX bytom O. Č.. X, Z., zastúpená JUDr. Matej Oslacký, advokát, Jarabinková č. 8/E, Bratislava, o zrušenie spoločného nájmu družstevného bytu, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava V zo dňa 11. októbra 2012 č.k. 40C/33/2010 - 448, v spojení s opravným uznesením zo dňa 20. júna 2014 č.k. 40C/33/2010-713 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zo dňa 20.6.2014 č.k. 40C/33/2010-713 vo výrokoch I., II. potvrdzuje.
Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. mení tak, že žalobca je povinný predmetný byt vypratať do 30 dní od právoplatnosti rozsudku bez nároku na bytovú náhradu.
Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že: I. Súd zrušuje právo spoločného nájmu strán k družstevnému bytu č. XX (správne má byť XX, k oprave ktorej došlo opravným uznesením zo dňa 20. júna 2014 č.k. 40C/33/2010-713) na O.. poschodí bytového domu na ulici O.Š. U.. X O. Z., pozostávajúcemu zo štyroch izieb a príslušenstva vo vlastníctve Bytového družstva Petržalka, Budatínska 1, Bratislava. II. Súd za ďalšieho nájomcu bytu určuje žalovanú R.. M. N., nar. X.X.XXXX. III. Žalobca je povinný predmetný byt vypratať do 15 dní po zabezpečení náhradného bytu. IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že stranám počas manželstva vzniklo právo spoločného užívania družstevného bytu, ktoré sa následne transformovalo na právo spoločného nájmu družstevného bytu; ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené a po rozvode sa nedohodli o ďalšom nájme bytu, preto boli splnené predpoklady pre zrušenie tohto práva v zmysle § 705 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka. Pri rozhodovaní o tom, kto z doterajších nájomcov bude výlučným nájomcom bytu ako člen družstva, vychádzal zo skutkových zistení, že v manželstve strán sa narodili dve deti, a to W., nar. X. X. XXXX a W., nar. XX. X. XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo 7. 2. 2005 č. k. 25C 113/99-469 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. 9. 2006 sp. zn. 3Co 202/05 bolo ich manželstvo rozvedené a v tom čase maloletý W. bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Maloletý W. z predmetného bytu odišiel k otcovi v útľom veku už v roku 2002 a k tomuto bytu a jeho okoliu nemá vytvorené žiadne väzby a býva v byte, ktorý žalobca previedol na svoju súčasnú manželku až dodatočne. Plnoletá dcéra strán má bývanie zabezpečené vo vlastnom byte. Prenajímateľ k otázke určenia výlučného nájomcu bytu jednoznačné stanovisko nezaujal. Príčina rozvratu manželstva nefavorizovala ani jednu zo strán, keďže bola ustálená ako povahové a názorové nezhody strán na manželské spolužitie. O nadobudnutie bytu sa zaslúžila žalovaná, keďže byt jej bol pridelený ako

stabilizačný v súvislosti s jej zamestnaním. Následne sa výlučne pričnila o udržanie bytu, keď pri nezáujme žalobcu, ktorý žalobca prezentoval aj v súdnom konaní, uhradila prenajímateľovi všetky dlhy spojené s jeho užívaním a odvrátila tak hrozbu ďalšej výpovede z nájmu (prvá výpoveď z nájmu bola neplatná len pre jej riadne nedoručenie žalovanej, pričom žalobca v súdnom konaní vyslovil súhlas s touto výpoveďou). Žalobca od opustenia bytu v roku 1998 až do podania žaloby nejavil oň záujem a žalobca má vhodne a uspokojujúco vyriešenú bytovú otázku. Poplatky za byt platila žalovaná a okrem istého časového úseku, ktorý strávila v zahraničí, uspokojuje svoju bytovú potrebu takmer kontinuálne predmetným bytom. Vzhľadom na svoju odkázanosť na zdravotnú starostlivosť nemôže svoju bytovú otázku riešiť vo svojej nehnuteľnosti v M. K., ktorá nie je využiteľná na celoročné uspokojivé bývanie. Na základe týchto zistení súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná je z viacerých hľadísk viazaná na sporný byt, preto považoval za spravodlivé určiť ju za výlučného nájomcu bytu, a to napriek žalobcom tvrdenému jej správaniu v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalovaná si neplnila vyživovaciu povinnosť v rozsahu určenom súdnym rozhodnutím až do zníženia jej vyživovacej povinnosti voči dcére, no na druhej strane jej zo strany žalobcu nebol umožnený akýkoľvek styk s maloletým synom a v čase trvania manželstva jej žalobca napriek vykonateľnému predbežnému opatreniu neprispieval na výživu. Pri určení členstva žalovanej považoval okolnosti prípadu za také, ktoré odôvodňujú priznanie náhradného bytu žalobcovi a to práve s prihliadnutím na záujem maloletého. Hoci je pre rozhodnutie súdu podstatný stav v čase vyhlásenia rozsudku, pričom v súčasnosti nemal za reálnu hrozbu straty jeho bývania, v danom prípade súd dospel k záveru, že preváži záujem maloletého na stabilnom zabezpečení jeho potrieb. Pri rozhodovaní o bytovej náhrade súd prvej inštancie uviedol, že § 712a upravuje podmienky, za ktorých patrí niektorá z týchto bytových náhrad tomu, kto má byt vypratať. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že v týchto prípadoch zákon pre rozvedeného manžela stanovil ako primárnu formu bytovej náhrady náhradný byt. Právo rozvedeného manžela na náhradný byt pri zrušení práva spoločného nájmu bytu podľa § 705 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka nemožno odoprieť, ak rozvedený manžel užíva byt patriaci inej osobe a to vzhľadom na špecifiká prípadu bez ohľadu na to, akým spôsobom došlo k strate vlastníckeho práva ustupujúceho manžela, s poukazom na vyššie konštatované dlhodobé neadekvátne správanie sa strán voči sebe navzájom. Eventuálne odopretie práva na náhradný byt s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka by prichádzalo do úvahy len v mimoriadnych situáciách, napr. vtedy, ak by bytové potreby bývalého manžela boli uspokojené v súlade so zákonom v inom byte so známami trvalosti, úplnosti a nerušenosti. Za takýto byt nie je možné jednoznačne považovať byt, užívanie ktorého je založené iba na súhlase tretej osoby, resp. odvodené od súčasného manžela bez toho, aby existoval priamy právny vzťah (napr. nájmu) k bytu zo strany ustupujúceho manžela. V danom prípade boli naplnené podmienky na priznanie náhradného bytu podľa § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka, keď neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali inú bytovú náhradu nižšej kvality, resp. aplikáciu hľadiska dobrých mravov. Naopak, v tejto súvislosti bolo potrebné vziať zreteľ na skutočnosť, že žalobca sa staral o spoločné deti strán, ktorých jedno je naďalej nezaopatrené a žije s ním v spoločnej domácnosti. Tým, že výrokom rozsudku bude garantované právo žalobcu na bytovú náhradu, je zabezpečené maloletému aj za nepredvídaných okolností právo na riadne bývanie s otcom v primeranom náhradnom byte. Preto súd zaviazal žalobcu na vypratanie predmetného bytu do 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu.

1.2. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.. Vzhľadom na výsledok konania, kedy bolo v základe sporu žalobcovi vyhovené, avšak súd za ďalšieho nájomcu a člena družstva určil žalovanú s povinnosťou zabezpečenia bytovej náhrady žalobcovi, považuje súd úspech, resp. neúspech strán v konaní za porovnateľný.

2. Uvedený rozsudok napadli odvolaním v zákonnej lehote žalobca aj žalovaná.

3. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie buď zmeniť tak, že odvolací súd vyhovie žalobe v celom rozsahu, prípadne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Žalobca vytykal súdu prvej inštancie zjavne nesprávne právne posúdenie veci. Trval na tom, že nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že byt prerobila na bezbariérový - na byte bola realizovaná výmena okien, čo nemožno označiť za bezbariérovosť - iné práce v byte vykonané neboli. Žalovaná na výzvu súdu nezdokladovala ničím svoje tvrdenia o tom, že byt bol prerobený na bezbariérový. Žalovaná si vyžiadala od susedov čestné vyhlásenia, ktorých texty sama napísala. Žalovaná tvrdila, že platí za byt náklady spojené s jeho nájmom, avšak Bytové družstvo Petržalka dalo stranám výpoveď z nájmu bytu pre neplatenie nájomného. Žalovaná tiež v konaní argumentovala tým, že byt na X. U. v Z. darovala dcére W., avšak tento dar žiadala od dcéry vrátiť. Žalovaná sa v byte nezdržiava, o čom svedčí celoštátny zatykač, zverejnený v televízii (V., G.X). Rovnako nesprávna a nepodložená je úvaha, že žalovaná bude byt riadne užívať. Žalovaná si 10 rokov dozadu neplní svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom, v spojení s čím prebieha trestné konanie, ako aj exekučné konanie. Žalovaná nikde nie je prihlásená

k trvalému pobytu. Ako uviedol prvoinštančný súd, žalovaná je invalidná dôchodkyňa v rozsahu 50 %, čo znamená, že môže chodiť a pracovať. Žalovaná opakovane podávala na súd návrhy na zrušenie jej vyživovacej povinnosti voči deťom, ktoré jej boli vždy zamietnuté. Súd prvej inštancie neuviedol, ako si bude žalovaná plniť svoju povinnosť hradiť nájomné a náklady spojené s nájmom bytu, keď tvrdí, že nemá ani len na výživné. Žalobca osobitne vytkol prvoinštančnému súdu, že nebral na zreteľ požiadavku stanovenú v § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka a neprihliadal na záujmy maloletých detí. Pritom bytové družstvo sa jednoznačne vyjadrilo tak, aby byt bol pridelený tomu, kto má zverené deti. Žalovaná ničím neprispela k zabezpečeniu a udržaniu bytu. Fakt, že vyrovнала časť dlhuje pre udržanie bytu nepodstatné.

4. Žalovaná navrhovala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že odvolací súd žalobu zamietne. Vytykala súdu prvej inštancie, že sa neriadil dôsledne ust. § 2 ods. 3, § 3 ods. 1, § 34, § 35 ods. 1, 2, 3, § 700 ods. 1, 2, 3, § 701 ods. 1, 2, § 702 ods. 1, 2, § 703 ods. 1, 2, 3, § 705 ods. 1, 2, 3, § 705a, § 706 ods. 1, 2, 3, § 707 ods. 1, 2, 3, § 708, § 712a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca spoločnú domácnosť opustil a z bytu sa odsťahoval v roku 1998, pričom ho ostala užívať žalovaná. Tvrdenie žalobcu, že jeho odchod z bytu bol motivovaný ukludnením situácie nemá oporu v listinných dôkazoch. Podstatná je však hlavne výpoveď samotného žalobcu na pojednávaní konanom dňa 2. 12. 2010, podľa ktorej "...sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti ..." Jeho tvrdenia, že "...bytu na O. XX sa po odchode nevzdal a ani nechcel vzdať..." je nutné posudzovať z hľadiska jeho postoja k tomuto bytu a ďalšieho správania, ktoré potvrdzuje úmysel žalobcu opustiť spoločnú domácnosť natrvalo. Úhrady za nájom a služby platila výlučne žalovaná, žalobca sa na nich nepodieľal. Najpodstatnejší je ale jeho postoj, ktorý vyjadril na pojednávaní dňa 7. 11. 2006 v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 9C 98/2006, na ktorom uviedol : "...od roku 1997 v predmetnom byte nebyvam, v septembri tohto roku som bol právoplatne rozvedený. BSM máme zrušené s žalovanou rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 8C/130/99 - 120, nemám žiaden právny vzťah k predmetnému bytu, nie som ochotný nič zaplatiť. Žalovanú istinu som nezaplatil ja, zrejme to zaplatila žalovaná. Nevieam, ako mám vystúpiť z družstva. Dňa 22. 9. 1994 mi bola doručená výpoveď z nájmu bytu, s výpoveďou súhlasím, neviem, či som v právnom vzťahu k žalobcovi. Komunikoval som so žalobcom prostredníctvom V. I., ktorý mi poskytol informáciu, že žalovaná istina aj s poplatkom je uhradená. Bolo to pred letom r. 2005..." v zásade takýmto vyjadrením žalobca potvrdil svoj predchádzajúci postoj dokumentovaný v konaní o vypratanie bytu, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 14C/359/2005. Žalovaná argumentovala poukazom na ust. § 708 Obč. zák. a rozsudok NS SR zo dňa 30. 6. 2008 sp. zn. 3Cdo/46/2008, podľa ktorého "... keďže sa ale preukázalo trvalé opustenie spoločnej domácnosti žalobcom majúce za následok zánik tohto spoločného práva a vznik samostatného nájmu bytu žalovanou...", na základe čoho potom žalobca nemôže byť aktívne legitimovaný na podanie predmetného návrhu. Žalovaná v odvolaní ďalej uviedla, že s poukazom na ustálenú súdnu prax, ale aj ust. § 705 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zásade súd vždy rozhoduje v prípade absencie dohody spoločných nájomcov o návrhu aktívne legitimovaného účastníka na zrušenie spoločného nájmu bytu, a o tom, kto bude ďalej nájomcom. Je nepochybné, že v prípade napadnutia ktorejkoľvek časti výroku opravným prostriedkom je potrebné zrušiť celý výrok za predpokladu, že došlo k pochybeniu súdom. Výrok o zrušení práva spoločného nájmu bytu, určení budúceho nájomcu a o povinnosti byť vypratať v závislosti na bytovej náhrade je nedeliteľný, v tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozsudok NS ČR zo dňa 21. 8. 1992 č.k. 2Cdo/10/1992. S poukazom na uvedenú skutočnosť potom rozhodnutie o trovách konania a odôvodnenie o nepriznaní náhrady žiadnemu z účastníkov nemá oporu v platnom právnom poriadku. Následne aj výrok súdu o priznaní bytovej náhrady žalobcovi je neudržateľný.

5. Na odvolanie žalovanej sa písomne vyjadril žalobca. K žalovanou vnesenej námietke o opustení spoločnej domácnosti poukazoval na rozhodnutie R 77/1996, podľa ktorého okolnosť, že jeden z manželov opustil ešte pred rozvodom spoločný byt nemusí ešte znamenať, že mal úmysel trvalé sa vzdať práva užívať tento byt. Žalobca trval na tom, že z bytu odišiel dočasne a len preto, že žalovaná takmer každý deň vyvolávala hádky a nedorozumenia, ktorých svedkami boli maloleté deti. Žalobca nemal záujem, aby deti kvôli hádkam rodičov psychicky trpeli. Žalovaná na byte vymenila zámky a do bytu žalobcu nechcela pustiť. Na žalobcu podala viacero trestných oznámení, ktorých podstata mala spočívať v krádeži (krádež auta a iné), preto žalobca si nedovolil do bytu vstúpiť a vec chcel doriešiť súdnou cestou. Žalobcovi boli medzičasom doručené ďalšie rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II, z ktorých vyplýva (sp. zn. Er 3668/2006), že žalovaná minimálne už 3 x požiadala o odklad exekúcie, čo jej súd vždy zamietol. V rozhodnutí sp. zn. Er 3668/2006 žiadala opraviť jej adresu na X. X, Z., napriek tomu, že jej adresa podľa centrálnej evidencie je Mestská časť Bratislava - L., keď na X. ani na O. sa

žalovaná nezdržiava, čo potvrdzujú rozsiahle súdne spisy, podľa ktorých žalovaná ani na jednej z týchto adres poštu nepreberala ani nepreberá. Žalovaná naďalej koná účelovo.

6. Na odvolanie žalobcu sa žalovaná písomne vyjadrila tak, že zdôraznila, že žalovaná získala družstevnostabilizačný byt cestou svojho zamestnávateľa (pričinila sa), ktorý bol následne vymenený za byt, práva ku ktorému sú predmetom konania. Opätovne poukázala na ustálenú súdnu prax v otázke bydliska, ktorým je jej nesporná ekonomická, sociálna, kultúrna a iná spoločenská spätosť s bytom na O. U.. Otázka vyznačenia trvalého pobytu alebo bydliska je jedným, nie však jediným z kritérií pre posúdenie skutočného trvalého pobytu účastníka. Zjavne unikli pozornosti žalobcu listinné dôkazy produkované žalovanou k otázke prestavby bytu na bezbariérový, ako aj samotná výpoveď svedka o jeho vzťahu k žalovanej. Svedkovia potvrdili výpoveďami pravdivosť čestných vyhlásení. Kriminalizácia žalovanej žalobcom svedčí o minimálne neštandardných vzťahoch medzi stranami, nie však o tom, že by súd prvej inštancie nenáležitým vyhodnotil označené dôkazy. Nie je účelom tohto konania, aby sa súd zaoberal výhradne otázkou schopnosti žalovanej v budúcnosti platiť úhradu za užívanie bytu a za služby s tým spojené.

7. Strany sporu repliky k vyjadreniam nepodali.

8. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 6. júna 2013 č.k. 9Co 596/2012-532 (v poradí prvým) na odvolanie oboch strán rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zrušil právo spoločného nájmu strán k družstevnému bytu a určil, že výlučným nájomcom bytu bude ako člen družstva žalobca. Žalovanej uložil povinnosť byt vypratať do pätnástich dní po zabezpečení náhradného bytu a rozhodol aj o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania.

8.1. Na rozdiel od prvoinštančného súdu bol toho názoru, že pri rozhodovaní o tom, ktorý z manželov bude ako člen družstva ďalším nájomcom bytu, treba rešpektovať záujem spoločného maloletého dieťaťa - šesťnásťročného W., zvereného do výchovy žalobcovi. Uviedol, že hoci niet pochýb, že súčasné bývanie maloletého v inom prostredí (v domácnosti žalobcu) je pre neho stabilné a prospešné a maloletý má v ňom vytvorené funkčné rodinné a širšie sociálne zázemie (priatelia, škola a pod.), nebráni táto skutočnosť určeniu žalobcu za ďalšieho nájomcu sporného bytu. Prípadná zmena bydliska by nemala byť pre maloletého väčším stresom a väčší byt by mu priniesol vyšší komfort bývania. Vyslovil obavu, či žalobkyňa vzhľadom na svoju zložitú finančnú situáciu, bude schopná plniť si svoje povinnosti nájomcu. Preto vyhodnotil žalobcu ako toho, kto bude lepšie spĺňať predpoklady pre pokojné a usporiadané užívanie bytu.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky v dôsledku dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu žalovanou svojím uznesením č.k. 6Cdo/267/2015-862 zo dňa 23.8.2017 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2013 sp. zn. 9Co/596/2012 v spojení s opravným uznesením z 22. júla 2013 sp. zn. 9Co/596/2012 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozhodujúcou otázkou z hľadiska správneho právneho posúdenia veci bola otázka, u ktorej zo strán sú dané okolnosti odôvodňujúce určiť ju za výlučného nájomcu bytu a zároveň za ďalšieho člena družstva. Pre jej riešenie je určujúci výklad ustanovenia § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojej úvahy v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu je súd povinný z tohto neobmedzeného okruhu okolností vymedziť v konkrétnej veci tie hľadiská, ktoré považuje za podstatné, a vyložiť, ktorým hľadiskám dal prednosť a prečo. Okrem hľadísk výslovne uvedených v § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka (záujem maloletých detí, stanovisko prenajímateľa), ku ktorým je súd povinný prihliadnuť a vysporiadať sa s nimi vždy, tak v zhode s ustáleným výkladom podávaným súdnou praxou, súd podľa okolností konkrétneho prípadu prihliadne ako k ďalším hľadiskám najmä k príčinám rozvratu manželstva strán, k možnosti usporiadania ich bytových pomerov, k zdravotnému stavu rozvedených manželov, k tomu, ako sa ktorý z nich zaslúžil o získanie bytu, k účelnému využitiu bytu a pod. Nie je vylúčené, aby tieto ďalšie hľadiská prevážili nad hľadiskami výslovne uvádzanými v zákone.

9.1. Podľa názoru dovolacieho súdu v preskúmvanej veci, právny záver odvolacieho súdu o existencii takých okolností na strane žalobcu, ktoré odôvodňovali jeho určenie za ďalšieho nájomcu bytu ako člena družstva, nebol správny. Naopak, zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplynuli skutkové zistenia preukazujúce existenciu celého radu právne významných skutočností, odôvodňujúcich určenie žalovanej za výlučného nájomcu bytu. Tieto skutočnosti súd prvej inštancie správne považoval za rozhodujúce pre určenie, že výlučným nájomcom bytu bude žalovaná. Svoje úvahy podrobne a presvedčivo odôvodnil na strane 15 a 16 prvoinštančného rozsudku. Dovolací súd sa s týmto odôvodnením prvoinštančného súdu stotožňuje a v podrobnostiach naň poukázal.

10. Po doručení uznesenia Najvyššieho súdu SR stranám sporu doručila žalovaná dňa 23.1.2019 odvolaciemu súdu stanovisko v ktorom zrekapitulovala doterajšie tvrdenia a úvahy. Zdôraznila, že žalobca umelo kriminalizoval, zdiskreditoval žalovanú v oblasti hospodárskeho a spoločenského života z dôvodu, aby nemusel žalovanú vyplatiť z rozsiahleho majetku nadobudnutého za trvania manželstva. Žalobca koná voči žalovanej v rozopre s dobrými mravmi, nepomáha jej v chorobe, ani v hmotnej núdzi a je vystavená všetkým formám násilia voči nej. Následkom dlhodobého týrania zo strany žalobcu je žalovaná postihnutá tzv. syndrómom týranej ženy, prejavujúcej sa u nej depresiami, izoláciou, opakovaným prežívaním traumy, poruchami príjmu potravy. Žalovaná musela po dlhodobých hospitalizáciách absolvovať série sedení u psychologov. Ako dôkaz založila prvú stranu z uznesenia Krajského súdu v Bratislava sp.zn. 6 Co/44/2018, Uznesenie KS BA sp. zn. 6 Co 44/2018, potvrdenie Sociálnej poisťovne zo dňa 26.5.2017, rozsudok KS BA sp. zn. 3 To 84/2016, uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 25.7.2017 a uznesenie OO PZ Detva zo dňa 31.1.2014.

11. Po zrušení veci dovolacím súdom Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 9Co/229/2017-922 zo dňa 23. mája 2019 (v poradí druhým) potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením. Zároveň rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

11.1. Vo svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia súdu prvej inštancie, že stranám počas manželstva vzniklo právo spoločného užívania družstevného bytu, ktoré sa následne transformovalo na právo spoločného nájmu družstevného bytu, ich manželstvo bolo rozvedené a po rozvoде sa nedohodli o ďalšom nájme bytu, preto boli splnené predpoklady pre zrušenie tohto práva v zmysle § 705 ods. 2 veta druhá zákona č. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná je z viacerých hľadísk viazaná na sporný byt, preto považoval za spravodlivé určiť ju za výlučného nájomcu bytu. Pri určení členstva žalovanej považoval okolnosti prípadu za také, ktoré odôvodňujú priznanie náhradného bytu žalobcovi práve s prihliadnutím na záujem maloletého. V danom prípade boli naplnené podmienky na priznanie náhradného bytu podľa § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka, keď neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali inú bytovú náhradu nižšej kvality, resp. aplikáciu hľadiska dobrých mravov. Ďalej uviedol, že odvolací súd v poradí prvým rozsudkom zo dňa 6. júna 2013 č.k. 9Co/596/2012-532 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zrušil právo spoločného nájmu strán k družstevnému bytu a určil, že výlučným nájomcom bytu bude ako člen družstva žalobca. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6Cdo/267/2015 z 23.08.2017 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozhodujúcou otázkou z hľadiska správneho právneho posúdenia veci bola otázka, u ktorej zo strán sú dané okolnosti odôvodňujúce určiť ju za výlučného nájomcu bytu a zároveň za ďalšieho člena družstva. Pre jej riešenie je určujúci výklad § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Okrem hľadísk výslovne uvedených v § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ku ktorým je súd povinný prihliadnuť a vysporiadať sa s nimi vždy, tak v zhode s ustáleným výkladom podávaným súdnou praxou, súd podľa okolností konkrétneho prípadu prihliadne ako k ďalším hľadiskám najmä k príčinám rozvratu manželstva strán, k možnosti usporiadania ich bytových pomerov, k zdravotnému stavu rozvedených manželov, k tomu, ako sa ktorý z nich zaslúžil o získanie bytu, k účelnému využitiu bytu a pod. Nie je vylúčené, aby tieto ďalšie hľadiská prevážili nad hľadiskami výslovne uvádzanými v zákone.

11.2. Vzhľadom na záver vyslovený v uznesení NS SR sp. zn. 6Cdo/267/2015 z 23. augusta 2017 odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil s tým, že správna bola aj úvaha súdu prvej inštancie o priznaní bytovej náhrady, v ktorej akcentoval, že § 712a Občianskeho zákonníka upravuje podmienky, za ktorých patrí niektorá z bytových náhrad tomu, kto má byť vypratať pričom pre rozvedeného manžela stanovil ako primárnu formu bytovej náhrady náhradný byt, keďže podľa § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali inú bytovú náhradu nižšej kvality, resp. aplikáciu hľadiska dobrých mravov. Takéto skutočnosti neboli preukázané ani v ďalšom období po rozhodnutí tak súdu prvej inštancie, ako ani po rozhodnutí dovolacieho súdu. Hoci žalovaná tvrdila, že žalobca sa voči nej dopúšťal násilia a ako dôkaz o násilí uviedla celý rad súdnych konaní, avšak ani jedno z týchto konaní neriešilo násilie voči nej. Rovnako tak tvrdenie, že v dôsledku násilia bola dlhodobo hospitalizovaná a absolvovala viaceré sedenia u psychológa nepreukázala. Pri rozhodovaní podľa uvedeného ustanovenia povinnosť vypratať byt sa neviaže na zabezpečenie žiadnej bytovej náhrady iba v prípade preukázaného fyzického alebo psychického násilia. Keďže existencia násilia nebola v danom prípade hodnoverne preukázaná, zostala iba v rovine nepodložených tvrdení a preto nebolo možné pri rozhodovaní o bytovej náhrade na ňu ani prihliadnuť.

11.3. O náhrade trov odvolacieho konania a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. S poukazom na rovnaký čiastočný

úspech strán sporu v konaní (žalobca úspešný v časti odvolania žalovanej, neúspešný v časti svojho odvolania; žalovaná úspešná v časti odvolania žalobcu, neúspešná v časti svojho odvolania) odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho ako aj dovolacieho konania a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu č.k. 9Co/229/2017-922 zo dňa 23. mája 2019 bolo podané dovolanie zo strany žalobcu aj žalovanej.

12.1. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 40C/33/2010-1097 zo dňa 4.2.2021 dovolacie konania o dovolaní žalobcu zo dňa 10.9.2019 zastavil a rozhodol, že žalovanej sa proti žalobcovi náhrada trov dovolacieho konania o dovolaní žalobcu nepriznáva.

12.2. O dovolaní žalovanej rozhodol Najvyšší súd SR ako súd dovolací, ktorý uznesením č.k. 7Cdo/31/2021-1139 zo dňa 29.11.2022 dovolanie žalovanej odmietol a rozhodol, že žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu č.k. 9Co/229/2017-922 zo dňa 23. mája 2019 podala žalovaná (sťažovateľka) podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť. Ústavný súd SR Nálezom sp. zn. III. ÚS 296/20223-45 zo dňa 12.10.2023 rozhodol, že : 1. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/229/2017-922 z 23. mája 2019 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/229/2017-922 z 23. mája 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. 3. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania 884,76 € a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. 4. Ústavnej sťažnosti vo vyššej časti nevyhovuje.

13.1. V odôvodnení svojho Nálezu Ústavný súd SR okrem iného uviedol, že z rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o povinnosti žalobcu vypratať sa zo sporného bytu vychádzal zo skutkových zistení okresného súdu. V zmysle týchto zistení žalobca spolu so synom, ktorý pochádza z jeho rozvedeného manželstva so sťažovateľkou, býva v byte svojej terajšej manželky, a to len na základe jej súhlasu. Túto skutočnosť okresný aj krajský súd posúdili právne tak, že žalobca nemá trvalo, úplne a nerušene vyriešenú bytovú otázku, a je preto v jeho záujme, ako aj v záujme maloletého syna žalobcu a sťažovateľky, aby mu sťažovateľka zabezpečila náhradný byt. Z ústavnej sťažnosti a údajov z katastra nehnuteľností je však zrejmé, že k 23. máju 2019, keď vo veci rozhodoval krajský súd, už skutočný stav nezodpovedal zisteniam okresného súdu. Z výpisu z katastra nehnuteľností totiž vyplýva, že byt, v ktorom žalobca býval, patril plnoletému synovi žalobcu a sťažovateľky, pričom už od 18. mája 2017 mal žalobca k predmetnému bytu vecné bremeno spočívajúce v doživotnom užívaní tohto bytu. Ústavný súd konštatoval, že krajský súd vo veci sťažovateľky rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý zistil v zjavnom rozpore so skutočným stavom veci. Skutočný stav veci pritom podstatným spôsobom spochybňoval závery krajského súdu, podľa ktorých bolo priznanie práva na náhradný byt v súlade so záujmom syna žalobcu, pretože tento bol vlastníkom bytu. Rovnako spochybňoval záver, že žalobca nemá trvalo, úplne a nerušene vyriešenú bytovú otázku, pretože vecné právo doživotného bývania k bytu zaniká až smrťou žalobcu a inak ho okrem dohody strán môže zrušiť alebo obmedziť len súd v zákonom stanovených prípadoch (§ 151p Občianskeho zákonníka). Tieto pochybnosti sú pritom vo veci sťažovateľky zásadné, pretože okresný súd vo svojom rozsudku uviedol, že ak by mal žalobca bytovú otázku vyriešenú (resp. ak by to zabezpečenia náhradného bytu nebolo v záujme syna žalobcu), potom by pri použití kritéria dobrých mravov do úvahy prichádzalo aj rozhodnutie o tom, že mu bytová náhrada nepatrí. Na túto skutočnosť poukazovala v ústavnej sťažnosti aj sťažovateľka, a to s odkazom na judikatúru najvyššieho súdu (R 73/1994). Ústavný súd poukázal nato, že v čase, keď krajský súd rozhodoval (23. mája 2019), uplynulo od rozhodnutia okresného súdu, teda od momentu, keď okresný súd skutkový stav zistil (11. októbra 2012), už takmer šesť rokov a sedem mesiacov. V odvolacom konaní krajský súd preskúmaval všetky výroky rozsudku okresného súdu a dokazovanie vykonal podľa § 384 ods. 1 C.s.p., t. j. z dôvodu, že na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k nesprávnym skutkovým zisteniam. V zmysle tohto zákonného ustanovenia mal krajský súd vykonať dokazovanie v potrebnom rozsahu. Ústavný súd zdôraznil, že podľa § 378 ods. 1 C.s.p. sa na konanie na odvolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, teda aj v odvolacom konaní sa použije § 185 ods. 2 C.s.p. podľa ktorého súd aj bez návrhu môže vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou. Rozhodnutie krajského súdu týkajúce sa náhradného bytu pre žalobcu sa opieralo o zistenia týkajúce sa vlastníckeho práva k bytu, v ktorom žalobca býval. Tieto vlastnícke (a iné práva) sú pritom zapísané v katastri nehnuteľností [§ 1 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov]. Kataster nehnuteľností sa považuje za verejný register v zmysle § 185 ods. 2 C.s.p.. Krajský súd teda sám vykonával dokazovanie v čase, keď od rozhodnutia okresného súdu uplynulo viac ako šesť rokov. Rozhodnutie krajského súdu v rozhodujúcej miere záviselo od skutočností, ktoré podľa § 185 ods. 2 C.s.p. mohol preskúmať bez ohľadu na to, čo strany uvádzali a či tento dôkaz samy navrhli, pretože išlo o skutočnosti vyplývajúce z katastra nehnuteľností (t. j. verejného registra). Z týchto dôvodov nie je podľa názoru ústavného súdu možné ospravedlniť skutkový omyl krajského súdu, ktorého skutkové zistenia boli v zjavnom rozpore s údajmi v katastri nehnuteľností. Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že vo veci sťažovateľky došlo v kľúčovej otázke k zjavnému skutkovému omylu, ktorý by krajský súd ako racionálne konajúci súd nemal urobiť. Rozhodnutím krajského súdu teda bolo porušené právo na spravodlivý proces a tiež právo na súdnu a inú ochranu.

13.2. K zrušeniu rozsudku krajského súdu Ústavný súd SR ďalej uviedol, že vzhľadom na konštatované porušenie práv sťažovateľky ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd zrušil meritórny výrok napadnutého rozsudku krajského súdu len v tej časti, ktorou boli potvrdené tretí a štvrtý výrok rozsudku okresného súdu. Meritórne rozhodnutie krajského súdu však tvoril iba jeden výrok, ktorým krajský potvrdil rozsudok okresného súdu, teda nebolo možné zrušiť tento výrok len v niektorej časti. V súlade s § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd uviedol, že v ďalšom konaní krajský súd už rozsudok okresného súdu preskúma z meritórneho hľadiska len v časti III. výroku, t. j. výroku o povinnosti žalobcu sporný byt vypratať po tom, ako mu sťažovateľka zabezpečí náhradný byt. Pri tomto prieskume krajský súd vezme do úvahy všetky skutočnosti uvádzané ústavným súdom v tomto náleze a odpovie aj na všetky výhrady sťažovateľky uvádzané v ústavnej sťažnosti.

13.3. Krajský súd v napadnutom rozsudku meritórnym výrokom potvrdil aj rozhodnutie okresného súdu o trovách konania a zároveň osobitným výrokom rozhodol aj o trovách dovolacieho a odvolacieho konania. Uvedené rozhodnutia o trovách konania vychádzajúce z pomeru úspechu sporových strán (§ 255 C.s.p.) v princípe nespochybňovala ani sťažovateľka, ktorá iba namietala, že okresný a ani krajský súd pomer úspechu sporových strán určili nesprávne. V dôsledku zrušenia napadnutého rozsudku a povinnosti krajského súdu opätovne preskúmať výrok o povinnosti žalobcu vypratať sporný byt po tom, ako mu sťažovateľka zabezpečí náhradný byt, je otázka pomeru úspechu sporových strán otvorená a tento pomer bude záležať od nového rozhodnutia krajského súdu. Ústavný súd preto zrušil nielen meritórny výrok napadnutého rozsudku, ale aj výrok o trovách odvolacieho a dovolacieho konania.

14. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok platného a účinného od 1.7.2016 / ďalej len „C.s.p.“/ ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14.1. Podľa § 455 C.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

14.2. V zmysle § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

15. Po zrušení veci Ústavným súdom odvolací súd poukazom na vyššie uvedené ustanovenie C.s.p. preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaných odvolaní v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. na odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p.. S poukazom na ustanovenie § 180 v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p. odvolací súd konal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu, ktorý mal doručenie predvolania na odvolacie pojednávanie vykázané z adresy trvalého pobytu dňom 8.1.2024 a z adresy prechodného pobytu dňom 19.12.2023 a svoju neúčasť neospravedlnil; za splnenia procesných podmienok doplnil dokazovanie v zmysle § 204 C.s.p. a § 384 ods. 2 C.s.p. čítaním listinných dôkazov a to Rozhodnutím o vylúčení z členstva v BD Petržalka zo dňa 22.1.2018 (č.l. 871), Uznesením KS BA sp. zn. 6 Co 44/2018 (č.l. 872), Potvrdením Sociálnej poisťovne zo dňa 26.5.2017 (č.l. 873), Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To 84/2016 (č.l. 874), Uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 25.7.2017 (č.l. 877), Uznesením OO PZ Detva zo dňa 31.1.2014 (č.l. 878), výpisom z LV č. XXXX (č.l. 1087 spisu) a výpisom z LV č. XXXX (č.l. 1089 spisu). Odvolací súd vzhľadom na právny záver vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Cdo/267/2015-862 zo dňa 23. augusta 2017 (pozri odsek 9.,9.1.) a v Náleze ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 296/20223-45 zo dňa 12.10.2023

(pozri odsek 12.1., 12.2.) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výrokoch I., II ako vecne správny potvrdiť a vo výroku III. zmeniť.

16. Podľa § 705 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak sa rozvedení manželia nedohodnú o nájme bytu, súd na návrh jedného z nich rozhodne, že sa zrušuje právo spoločného nájmu bytu. Súčasne určí, ktorý z manželov bude byť ďalej užívať ako nájomca.

16.1. Podľa § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na nájom bytu pred uzavretím manželstva. V ostatných prípadoch spoločného nájmu družstevného bytu rozhodne súd, ak sa rozvedení manželia nedohodnú, na návrh jedného z nich o zrušení tohto práva, ako aj o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej nájomcom bytu; tým zanikne aj spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve.

16.2. Podľa § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu vezme súd zreteľ najmä na záujmy maloletých detí a stanovisko prenajímateľa.

16.3. Podľa § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka ak ide o prípady podľa § 705 ods. 1 a 2 druhej vety môže súd, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, rozhodnúť, že rozvedený manžel má právo len na náhradné ubytovanie alebo na prístrešie. Ak sa rozvedený manžel za trvania manželstva alebo po rozvode manželstva voči druhému manželovi alebo voči blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, dopúšťal alebo dopúšťa fyzického násillia alebo psychického násillia, súd rozhodne, že bytová náhrada mu nepatrí.

16.4. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Vo vzťahu k výrokom I., II. napadnutého rozsudku odvolací súd zastáva názor, že v preskúmvanej veci rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 C.s.p., pretože súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, vyčerpávajúcím spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, citoval vyššie uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje správne právne závery o potrebe zrušenia práva spoločného nájmu strán k družstevnému bytu, s tým, že za ďalšieho nájomcu bytu určil žalovanú. Správnosť úvah súdu prvej inštancie odôvodňujúcich určenie žalovanej za výlučného nájomcu bytu, ktoré podrobne a presvedčivo odôvodnil na strane 15 a 16 odobril aj dovolací súd v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Cdo/267/2015-862 zo dňa 23. augusta 2017, ktorý sa s týmto odôvodnením prvoinštančného súdu stotožnil a v podrobnostiach naň poukázal, v dôsledku čoho nie je potrebné tento správny právny záver bližšie vyargumentovať, pretože by odvolací súd iba skĺzol k neúčelnému zdôvodňovaniu. Navyac Ústavný súd SR vo svojom náleze ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 296/20223-45 zo dňa

12.10.2023 zdôraznil, že v ďalšom konaní krajský súd už rozsudok okresného súdu preskúma z meritorneho hľadiska len v časti III. výroku, t. j. výroku o povinnosti žalobcu sporný byt vypratať po tom, ako mu žalovaná zabezpečí náhradný byt.

18. Vo vzťahu k výroku III. týkajúceho sa bytovej náhrady žalovaná s poukazom na uvedené skutočnosti v ústavnej sťažnosti argumentovala, že sú dané dôvody na to, aby žalobcovi nebolo priznané právo na náhradný byt s poukazom na použitie kritéria dobrých mravov z dôvodu, že jeho bytová otázka je vyriešená, pričom odkazovala na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 73/1994. Podľa uvedeného rozhodnutia v prípade, ak bytová potreba rozvedeného manžela je vyriešená inak, súd pri rozhodovaní o návrhu podľa § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za splnenia predpokladov uvedených v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemusí viazať vypratanie bytu na zabezpečenie bytovej náhrady.

18.1. Po doplnení dokazovania odvolacím súdom výpisom z LV č. XXXX a LV č. XXXX bolo preukázané, že v prospech žalobcu a jeho terajšej manželky K. N., nar. XX.X.XXXX je zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania bytu č. XX na X. poschodí, vchod N. Č.. X v katastrálnom území L., obec Z. podľa O.-XXXX/XXXX zo dňa 18.5.2017, ktorého výlučným vlastníkom je syn strán sporu W. N., nar. XX.X.XXXX. V prospech žalobcu a jeho terajšej manželky K. N., nar. XX.X.XXXX ako oprávnených pod O.-XXX/XXXX vzniklo aj vecné bremeno "in personam" - právo doživotného bezplatného užívania nehnuteľnosti - C-KN parc. č. XXX, XXX, XXX,XXX, dom súp. č. X na C-KN parc.č. XXX a rod. dom súp. č. XX na C-KN parc.č. XXX keď výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností je rovnako syn strán M. W. N., nar. XX.X.XXXX.

18.2. Skutočnosti uvedené v predchádzajúcom odseku vedú odvolací súd k prijatiu záveru, že bytová potreba žalobcu je vyriešená inak, keďže bolo vierohodne preukázané, že žalobca má k inému bytu právo doživotného užívania a právo doživotného bezplatného užívania aj k rodinnému domu. Aj keď sa jedná o právo zriadené ako vecné bremeno, nebolo preukázané, že by toto právo bolo zriadené len na určitú dobu alebo s podmienkami. Účelom poskytnutia bytovej náhrady, v rôznych formách, je zabezpečiť právo bývania, zodpovedajúce potrebám na to odkázaným subjektom v prípadoch, v ktorých zákon to upravuje. Dosiahnutie sledovaného účelu predpokladá individuálne vyhodnotiť konkrétne okolnosti každého prípadu, aby pri aplikácii zákona nedochádzalo k neodôvodneným zásahom do práv a povinností a oprávnených záujmov účastníkov občianskoprávneho vzťahu tak, ako to upravuje § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K rozporu výkonu práv a povinností v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka by došlo, ak by bola povinnosť vypratania bytu viazaná na zabezpečenie bytovej náhrady aj v tých prípadoch, v ktorých sice zákon sám takéto právo priznáva, ale okolnosti konkrétneho prípadu preukazujú, že právo bývania ustupujúceho nájomcu je plne a natrvalo uspokojené iným spôsobom. Vzhľadom na vyriešenu bytovú otázku žalobcu ako rozvedeného manžela by bezvýhradné zotrvanie na podmienke zabezpečenia bytovej náhrady žalobcovi bolo v rozpore s účelom ochranného inštitútu bytových náhrad a v takýchto prípadoch súd, s poukazom na zásady obsiahnuté v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, môže odmietnuť požadovanú ochranu ustupujúceho nájomníka, keďže účel ochrany bol dosiahnutý inak.

19. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zo dňa 20.6.2014 č.k. 40C/33/2010-713 vo výrokoch I., II. v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil a vo výroku III. v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobca je povinný predmetný byt vypratať do 30 dní právoplatnosti rozsudku bez nároku na bytovú náhradu.

20. Pre ucelenosť odvolací súd uvádza, že žalovaná tvrdila, že žalobca sa voči nej dopúšťal násilia. Ako dôkaz o fyzickom, psychickom, sexuálnom, sociálnom a ekonomickom násilí uviedla celý rad sp.zn. súdnych konaní, avšak ani jedno z týchto konaní neriešilo násilie voči žalovanej (pozri odsek 10.). Rovnako tak tvrdenie, že v dôsledku násilia bola dlhodobo hospitalizovaná a absolvovala viaceré sedenia u psychológa nepreukázala. Pri rozhodovaní podľa uvedeného ustanovenia povinnosť vypratáť byt sa neviaže na zabezpečenie žiadnej bytovej náhrady iba v prípade preukázaného fyzického alebo psychického násilia. Keďže existencia násilia nebola v danom prípade hodnoverne preukázaná, je vnímaná subjektívne neberúc do úvahy vzájomné narušenie vzťahov spôsobené neštandardným správaním oboch strán, zostala iba v rovine nepoložených tvrdení. Dôvod vedúci odvolací súd k nepriznaniu bytovej náhrady žalobcovi neumožňuje prihliadnuť na uvedenú okolnosť.

21. O náhrade trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2, § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Zásada zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) a miera úspechu, sa zisťuje tak u žalobcu ako aj u žalovanej. Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu. V základe sporu bolo žalobcovi vyhovené, keď došlo k zrušeniu spoločného nájmu družstevného bytu. Žalovaná v podanom odvolaní zotrvala na svojom postoji prezentovanom pred súdom prvej inštancie, že k zániku spoločného nájmu došlo opustením spoločnej domácnosti žalobcom; teda popierala existenciu primárneho práva-existenciu spoločného nájmu bytu. Žiadala žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a to napriek skutočnosti, že konanie o zrušenie spoločného nájmu predstavuje tzv. iudicium duplex, kedy rovnaký návrh môže podať aj druhý účastník. Aj keď súd za ďalšieho nájomcu a člena družstva určil žalovanú s povinnosťou uloženia vypratáť byt bez zabezpečenia bytovej náhrady vzhľadom na vyššie uvedené považuje odvolací súd úspech, resp. neúspech strán v konaní za porovnateľný. Žalobca bol úspešný v časti zrušenia spoločného nájmu bytu a neúspešný v časti určenia nájomcu a bytovej náhrady; žalovaná bola neúspešná v časti zrušenia spoločného nájmu a úspešná v časti určenia nájomcu a bytovej náhrady. Z uvedeného dôvodu neobstojí argumentácia žalovanej, že bola v konaní úspešná na 100%. Pomer úspechu sporových strán nebol spochybnený ani v samotnom Náleze sp. zn. III. US 296/20223-45 zo dňa 12.10.2023 (pozri bod 50.). S poukazom na rovnaký čiastočný úspech strán sporu v konaní potom odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho ako aj dovolacieho konania a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).